

Devre : XI
İçtima : 1

S. SAYISI : 96

Türkiye Öğretmenler Bankası Türk Anonim Şirketi kuruluş kanunu lâiyhası ve Muvakkat Encümen mazbatası (1/109)

T. C.

Başvekâlet

Kanunlar ve Kararlar

Tetkik Dairesi

Sayı : 71 - 371/2297

30 . VI . 1956

Türkiye Büyük Millet Meclisi Yüksek Reisliğine

Maarif Vekâletince hazırlanan ve Yüksek Meclise takdimi İcra Vekilleri Heyetince 30 . V . 1956 tarihinde kararlaştırılan Türkiye Öğretmenler Bankası Türk Anonim Şirketi kuruluş kanunu lâiyhasıyla esbabı mucibesinin ilişik olarak sunulduğunu saygılarımla arz ederim.

Başvekil

A. Menderes

ESBABI MUCİBE

«İlkokul öğretmenlerinin kadrolarına, terfi, taltif ve cezalandırılmalarına ve bu öğretmenler için teşkil edilecek Sağlık ve İctimai Yardım Sandığı ile Yapı Sandığına ve öğretmenlerin alacaklarına dair» olan 4357 sayılı Kanun, 12 nci maddesi hükmü ile; ilköğretim teşkilâtında vazife gören öğretmen, yar öğretmen, müfettiş ve memurların kiralama, onarma, inşa ve temlik suretiyle mesken ihtiyaçlarını karşılamak maksadiyle hükmi şahsiyeti haiz ve Maarif Vekâletine bağlı olmak üzere (İlkokul Öğretmenleri Yapı Sandığı) adıyla bir sandık kurulacağını derpiş etmiş ve bu hükme tevfikân 1943 yılında kurulan İlkokul Öğretmenleri Yapı Sandığı, bugüne kadar mevcut imkânlar dâhilinde faaliyet göstermiş olmasına rağmen ortaklarını tatmin edecek bir netice elde edememiştir.

Bu durum karşısında kanunun 12 nci maddesinde sayılan muhtelif gelir kaynaklarından elde edilen 7 913 331,02 liralık sermayenin yapılacak bir tasfiye neticesinde ortaklara iadesi fikri üzerinde durulmuş ise de bu tasfiyenin uzun yıllar sürebilecek bir muamele olacağı ve ortaklara da her hangi bir fayda temin edemeyeceği göz önüne alınarak bu miktarda toplu bir paranın mevcudiyetinden; muvaffakiyetsizliği muvaffakiyete tebdil edebilecek yeni bir tesis kurulması suretiyle faydalanılmasının daha uygun olacağı müşahede edilmiş ve bu yeni tesisin ancak bir banka şeklinde kurulup işlemesi halinde istenilen gayenin tahakkuk ettirilebileceği anlaşıldığından bu gayeyi temin için sandığın mevcut sermayesinin «Türkiye Öğretmenler Bankası Türk Anonim Şirketi» adı altında kurulacak bir şirkete bütün hak ve vecibeleriyle devri cihetine gidilmiştir.

Bankanın esas itibariyle ticari, smai ve zirai bütün teşebbüs ve taahhütlerle istigali kabul edilmiş, bu arada mütebariz olarak bileümle bankacılık muameleleri yapabilmesi ve bilhassa faaliyetini inşaat işleri üzerinde temerküz ettirmesi uygun görülmüştür. Bu çeşit faaliyetler içinde esas gaye, her derece ve çeşitteki okullar öğretmenleriyle Maarif Vekâleti merkez ve taşra teşkilâtında vazifeli memurları birer ev sahibi kılmak olduğuna göre ikinci maddenin (A) ve (B) fıkralarıyla bu gayenin kuruluş maksatları arasında tebarüz ettirilmesi cihetine gidilmiştir. Diğer taraftan bu sermayenin toplanmasına âmil olan ve sahibi bulunan ilköğretim öğretmenlerinin (Sandıkta mevduatı bulunanların) şirkette (A) grubu hisse senedi sahipleri unvanı ile müessislik vasfını taşımaları ve binaenaleyh bazı imtiyaz ve tercih haklarına sahip bulunmaları da derpiş edilmiştir.

Bu imtiyazlar, şirket sermayesinin % 55 inin halen Sandıkta mevduatı bulunanlara hasrında, mesken inşası için açılacak kredide ödenmiş sermayenin % 75 inin yine bu müessesilerin taleplerine tercihan tahsis edilmesinde ve bunun cari faizden, âzami % 2 noksanı ile verilmesinde, ayrıca kendilerine birer müessis hisse senedi verilmek suretiyle temettüden fazla bir istifade temin edilmesinde, İdare Meclisinde mutlak surette iki üyeliğe sahibolmalarında ve diğer üyelerde aranacak vasıfların bunlarda aranmamasında ifadesini bulmaktadır.

Bankanın 30 milyon liralık itibari sermayesinin temini ve bir anonim şirket vasfı ile iktisadi ve ticari bir varlık olarak işleminin ve inkişafının sağlanması bakımından sermayenin % 45 inin (A) grubu hisse senedi sahipleri dışında kalan bülümüm hakiki ve hükmi şahıslara tahsisi uygun olacağı düşünülmüş, ancak 70 bin kişilik büyük bir kütle olan Maarif Vekâleti öğretmen ve memurlarının (B) grubu hisse senedi adıyla vasıflandırılan bu hisse senetlerini tercihan satınalmalarını temin bakımından bir sıra esası vaz'edilmiştir.

Banka, esas itibariyle 4357 sayılı Kanunun ihdas ettiği (İlkokul Öğretmenleri Yapı Sandığı) yerine kaim bir kuruluş olarak tesis edilmekte bulunduğu cihetle kurulmasını temin sadedinde Maarif Vekâletine bir salâhiyet tanınması zaruri görülmüş ve yine bu kanunun meriyeti tarihinden itibaren Yapı Sandığının vazifesi sona ermiş bulunacağından 4357 sayılı Kanunun mezkûr Sandığın kuruluşuna ait hükümlerinin ilgası cihetine gidilmiştir. Ancak, Bankanın kesin kuruluşu 17 nci maddede yazılı bâzı formalitelerin icrasına ve binaenaleyh bir zamanın geçmesine bağlı olduğundan hem bu müddet içinde Yapı Sandığı faaliyetinin tasfiyeye mütaallik muamelâtını icraya imkân sağlamak, hem devir bilançosunun hazırlanmasında ele alınacak prensibi belirtmek ve hem de Yapı Sandığının bütün aktif ve pasifinin hak ve borçlarıyla birlikte bankaya devrini temin etmek maksadıyla 1 ve 2 nci muvakkat maddelerin tesisi lüzumlu görülmüş ve ayrıca bir 3 ncu muvakkat madde ile de, Bankanın esas mukavelenamesini hazırlamak ve ilk İdare Meclisi ile ilk murakıpları seçmek üzere tesis heyeti umumiyesinin toplanması zarureti muvacehesinde bu tesis heyetini, henüz Bankanın bütün aksiyonları belirmemiş bulunacağından bizzarure Yapı Sandığında mevduatı bulunan (A) grubu hissedarlarını temsil eden son genel kurulu üyelerinin teşkil etmesi muvafık olacağı mütalâa edilmiştir.

Bankanın merkezine, müddetine, tahvil çıkarma yetkisine, ihtiyat akçalarına, idare ve murakabesine ait hükümler bir hususiyet taşımadığından ve umumi hükümlere uygun bir durum arz ettiğinden bu hususlar üzerinde durulmamıştır.

İlkokul Öğretmenleri Yapı Sandığı sermayesinin daha rasyonel bir şekilde kullanılması ve faaliyetinin artırılması, ayrıca bütün Maarif mensuplarının birer ev sahibi olmaları ve inşaat işleri üzerinde memlekette yeni bir faaliyet unsuru ihdası gayesiyle ilişik kanun lâyihası hazırlanmıştır.

Muvakkat Encümen mazbatası

T. B. M. M.

Muvakkat Encümeni

Esas No. 1/109

Karar No. 2

8. V. 1958

Yüksek Reisliğe

Maarif Vekâletince hazırlanan ve Yüksek Meclise arzı İcra Vekilleri Heyetince kararlaştırılıp, Başvekâletin 30 Haziran 1956 tarihli 71 - 371/2297 sayılı tezkeresiyle gönderilen, Türkiye Öğretmenler Bankası Türk Anonim Şirketi kuruluş kanunu lâiyhası Umumi Heyetin 22. I. 1958 tarih ve 28 nci İnikadında; Maarif, Ticaret, Maliye ve Bütçe encümenlerinden dörder âza almak suretiyle teşkil olunan Muvakkat Encümene havalesi kararlaştırılmış olduğundan, ilgili Hükümet temsilcilerinin de hazır buldukları halde keyfiyet encümenimizce tetkik ve müzakere edildi.

İlkokul öğretmenlerinin mesken ihtiyaçlarını karşılamak maksadiyle 1943 yılında kurulmuş olan; «İlkokul Öğretmenleri Yapı Sandığı» teşekkül maksadı olan öğretmenlere mesken temini meselesini bir türlü hâl yoluna giremediği ve bilhassa son yıllarda ortakların geniş aksülamellerine mâruz kalarak işlemez bir hale geldiği ve öğretmenler muhitinde dedikodu, şikâyet, huzursuzluk mevzuu teşkil ettiği anlaşılarak bu müessesenin bir banka şekline getirilerek mevcut sermayenin daha işler bir hale getirilmesi suretiyle maksadın temin edileceği kanaatine varılmış, böylece; «Türkiye Öğretmenler Bankası Türk Anonim Şirketi» kanunu lâiyhası meydana getirilmiş olduğu anlaşılmıştır.

Lâyihanın heyeti umumiyesi üzerinde yapılan müzakereler neticesinde: Böyle bir müessesenin faydalı olacağı kararına varılmış ve maddelerin müzakeresine geçilmiştir.

1 nci maddedeki; «Kurulması» kelimesi yerine; «Kurmak» kelimesi konularak madde aynen ve 2 nci maddenin (D) fıkrasındaki; «Yapı malzemesi» kelimesinden sonra; «ve ders aletleri endüstrisi» cümlesi ilâvesiyle aynen kabul edilmişlerdir.

3 ncü, 4 ncü ve 5 nci maddeler üzerinde yapılan müzakereler sonunda işbu maddeler aynen kabul edilmiştir.

6 nci maddedeki; «Mevduat» kelimesi yerine; «Aidat» kelimesi konularak bu madde tadilen kabul edilmiştir.

7 nci madde aynen, 8 nci maddenin 2 nci fıkrasındaki; «Mevduat» kelimesi yerine; «Aidat» kelimesi konulmak suretiyle tadilen kabul edilmiştir.

9 ncü madde üzerinde yapılan müzakere neticesinde bu maddenin (D) fıkrasının; «% 5 i Umumi Heyet tarafından tâyin edilecek nispet ve esaslar dairesinde İdare Meclisi âzaları ile banka personeline ayrıldıktan sonra bakiyesi hisse senetlerinin ödenmiş kıymetleri üzerinden hissedarlarla, (E) bendinde yazılı müessis hisse senetleri sahiplerine tevzi olunur.» şeklinde tadilen kabulü kararlaştırılmıştır. Bu maddenin diğer fıkraları aynen kabul edilmiştir.

10 ve 11 nci maddeler aynen kabul edilmiş, 12 nci madde aşağıdaki şekilde tadil edilmiştir.

Madde 12 : Umumi Heyet banka hisse senedi sahiplerinden teşekkül eder. Şu kadar ki, nama muharrer her 10 hisseye sahibolanın veya bu kadar hisseyi temsil edenin ve hâmiline muharrer her 20 hisseye sahibolanın veya bu kadar hisseyi temsil edenin umumi heyette bir reyî vardır. Bu suretle hisse senetleri sahiplerine umumi heyette aynı hakka sahibolmaları cihetine gidilmiştir.

13 ncü madde üzerinde yapılan müzakerelerden sonra bu madde tadilen kabul edilmiştir.

Madde 13 : Banka, umumi heyet tarafından ikisi (A) grubu hissedarlarından ve birisi (B) grubu hissedarlarından seçilen üç murakıp tarafından murakabe edilir. Murakıplar iki yıl için seçilirler, tekrar seçilmeleri caizdir.

14 ncü maddenin son satırındaki «iki âza» kelimeleri yerine «ikisi» kelimesinin konulması suretiyle madde tadilen kabul edilmiştir.

15 nci madde üzerindeki görüşmeler sonunda maddedeki «umum müdür» kelimesinden son-

ra «veya vekilinden» kelimesi ilâve edilerek madde tadilen kabul edilmiştir.

16 neı maddenin 2 neı fıkrasındaki «İdare Meclisi lüzumu halinde» kelimelerinden sonra «umum müdürün inhası üzerine» ilâvesi suretiyle madde tadilen kabul edilmiştir.

17 neı maddenin serlevhası olan «Çeşitli hükümler» kelimeleri altına IV işareti ile «Kuruluş hususiyetleri» başlığının ilâvesi ile madde aynen kabul edilmiştir.

18 ve 19 neı maddeler aynen kabul edilmiştir. Muvakkat 1, 2 ve 3 neı maddeler üzerinde yapılan münakaşalardan sonra aynen kabul edilmiş ve 4 neı muvakkat madde olarak aşağıda yazılı maddenin ilâvesi kararlaştırılmıştır.

Muvakkat 4 neı madde : İlkokul öğretmenleri Yapı Sandığı adına tescil edilmiş olan aynı hakların Türkiye Öğretmenler Bankası Anonim Ortaklığı adına devir ve tescili muamelelerinden dolayı bir defaya mahsus olmak üzere hiçbir vergi, resim ve harc alınmaz.

20 ve 21 neı maddeler aynen kabul edilmiştir.

Takdimen ve müstacelen Heyeti Umumiyyede görüşülmek üzere Yüksek Reisliğe sunulur.

Muvakkat Encümen Reisi

Trabzon
M. R. Tarakçıoğlu

M. M.

İstanbul
Y. Salman

Kâtip

Bursa

H. Ülman

Afyon

O. Kökten

Ağrı

Ş. Sarıoğlu

Antalya

İ. Subaşı

Çorum

Y. Gürsel

Muhalefet şerhi aşağıdadır

Diyarbakır

H. Turgut

Sakarya

H. Başak

İmzada bulunamadı

İlkokul öğretmenleri Yapı Sandığında aidatı bulunanlara diğer hissedarlardan ayrı olarak muhtelif hak ve imtiyazlar tanınması ve bankanın ticaretle de işigali doğru değildir.

Hisse senetlerinin Türk Ticaret Kanununun 399 neı maddesi mucibince 500 lira yerine yüz lira olarak tesbiti de banka iş ve masraf cihetinden büyük bir külfet tahmil edecektir.

Sandıkta aidatı bulunanlara devir ve tasfiye dolayısıyla verilecek hisse senetleri hakkında da ahkâm mevcut değildir.

Bu sebeple kanunun bâzı maddelerine muhalifim.

Çorum Mebusu

Y. Gürsel

HÜKÜMETİN TEKLİFİ

Türkiye Öğretmenler Bankası Türk Anonim Şirketi kuruluş kanunu lâyihası

1. — Kuruluş

MADDE 1. — Türkiye Öğretmenler Bankası Türk Anonim Şirketi adı ile hususi hukuk hükümlerine tâbi olmak üzere bir banka kurulması için Maarif Vekâletine salâhiyet verilmiştir.

Bankanın Kuruluş Maksadı

MADDE 2. — Banka aşağıda yazılı işlerle iştigal eder :

A) A grubu hisse senedi sahipleri bulunan öğretmenlerle Maarif Vekâleti merkez ve taşra teşkilâtında vazifeli olan memurlara mesken inşaatı için gayrimenkul ipoteği karşılığında 20 seneye kadar vâdeli krediler açmak.

B) Bankaya veya A grubu hisse senedi sahibi bulunan öğretmenlerle Maarif Vekâleti merkez ve taşra teşkilâtında vazifeli olan memurlara ait arsalar üzerinde meskenler inşa etmek ve bunları peşin veya ipotek karşılığında 20 seneye kadar vâde ve taksitle yine bu öğretmen ve memurlara satmak veya bu maksatla arsalar ve meskenler mübayaa etmek.

C) Bankaya ait gayrimenkulleri kiraya vermek, yapı, onarma, taahhüt ve proje işleriyle iştigal etmek.

D) Yapı malzemesi endüstrisi ve ticareti yapmak ve bu maksatla ortaklıklar kurmak ve kurulmuş olanlara ortak olmak.

E) Ticari, sınai, zirai her çeşit teşebbüs ve taahhütlerde bulunmak.

F) Ticari mümessillik, ticari vekâlet, sigorta acentelikleri, komüsyon ve nakliye işleri yapmak.

G) Sigorta ortaklıkları kurmak ve kurulmuş olanlara ortak olmak.

H) Diğer bileümle banka muameleleriyle uğraşmak.

MUVAKKAT ENCÜMEN MAZBATASI

Türkiye Öğretmenler Bankası Türk Anonim Şirketi kuruluş kanunu lâyihası

I - Kuruluş

MADDE 1. — Türkiye Öğretmenler Bankası Türk Anonim Şirketi adı ile hususi hukuk hükümlerine tâbi olmak üzere bir banka kurmak için Maarif Vekâletine salâhiyet verilmiştir.

Bankanın kuruluş maksadı

MADDE 2. — Banka aşağıda yazılı işlerle iştigal eder :

A) (A) Grubu hisse senedi sahipleri bulunan öğretmenlerle Maarif Vekâleti merkez ve taşra teşkilâtında vazifeli olan memurlara mesken inşaatı için gayrimenkul ipoteği karşılığında yirmi seneye kadar vâdeli krediler açmak.

B) Bankaya veya (A) Grubu hisse senedi sahibi bulunan öğretmenlerle Maarif Vekâleti merkez ve taşra teşkilâtında vazifeli olan memurlara ait arsalar üzerinde meskenler inşa etmek ve bunları peşin veya ipotek karşılığında yirmi seneye kadar vâde ve taksitle yine bu öğretmen ve memurlara satmak veya bu maksatla arsalar ve meskenler mübayaa etmek.

C) Bankaya ait gayrimenkulleri kiraya vermek, yapı, onarma, taahhüt ve proje işleriyle iştigal etmek.

D) Yapı malzemesi ve ders aletleri endüstrisi ve ticareti yapmak ve bu maksatla ortaklıklar kurmak ve kurulmuş olanlara ortak olmak.

E) Ticari, sınai, zirai her çeşit teşebbüs ve taahhütlerde bulunmak.

F) Ticari mümessillik, ticari vekâlet, sigorta acentelikleri, komüsyon ve nakliye işleri yapmak;

G) Sigorta ortaklıkları kurmak ve kurulmuş olanlara ortak olmak;

H) Diğer bileümle banka muameleleriyle uğraşmak.

Hü.

Merkez

MADDE 3. — Bankanın merkezi Ankara'dadır. Banka lüzum gördüğü yerlerde, Bankalar Kanunu hükümlerine göre şube veya ajans açabilir.

Müddet

MADDE 4. — Bankanın müddeti katı kuruluş tarihinden başlamak üzere 99 yıldır. Bu müddet Umumi Heyet kararı ile bir misline kadar daha uzatılabilir.

II - Malî hükümler

Sermaye

MADDE 5. — Bankanın itibari sermayesi her biri (100) yüz Türk lirası kıymetinde (300 000) üç yüz bin hisseye ayrılmış olarak (30 000 000) otuz milyon Türk lirasıdır.

Hisse senetleri

MADDE 6. — Hisse senetleri (A) ve (B) gruplarına ayrılmış olup bunlardan :

- (A) Grupu sermayenin % 55 ini,
- (B) Grupu sermayenin % 45 ini teşkil eder.

(A) Grupu hisse senetleri, İlkokul Öğretmenleri Yapı Sandığından mevduatı bulunanlara tahsis edilmiştir.

Ancak, Yapı Sandığında mevduatı bulunanlar tarafından satın alınmayan veya satın alınması taahhüdedilmeyen (A) Grupu hisse senetleri evveleminde öğretmenlerle Maarif Vekâleti merkez ve taşra teşkilâtındaki memurlar, artan diğer hakiki ve hükmi şahıslar tarafından satın alınabilir.

İlkokul Öğretmenleri Yapı Sandığından mevdudu Bankaya intikal ettirilerek Sandıkta mevduatı bulunanlara, iştirak etmiş oldukları sermaye hissesine tekabül edecek (A) Grup hisse senedi verilir.

(B) Grup hisse senetleri evveleminde öğretmenlerle Maarif Vekâleti merkez ve taşra teşkilâtındaki memurlara, artan diğer hakiki ve hükmi şahıslara tahsis edilmiştir.

(A) Grup hisse senetleri nama, (B) Grup hisse senetleri hâmiline muharrerdir.

Muvakkat E.

Merkez

MADDE 3. — Hükümetin 3 ncu maddesi aynen kabul edilmiştir.

Müddet

MADDE 4. — Hükümetin 4 ncu maddesi aynen kabul edilmiştir.

II - Malî hükümler

Sermaye

MADDE 5. — Hükümetin 5 nci maddesi aynen kabul edilmiştir.

Hisse senetleri

MADDE 6. — Hisse senetleri (A) ve (B) gruplarına ayrılmış olup bunlardan :

- (A) grubu sermayenin % 55 ini;
- (B) Grupu sermayenin % 45 ini teşkil eder.

(A) grubu hisse senetleri İlkokul Öğretmenleri Yapı Sandığında aidatı bulunanlara tahsis edilmiştir.

Ancak, Yapı Sandığında aidatı bulunanlar tarafından satın alınmayan veya satın alınması taahhüdedilmeyen (A) grubu hisse senetleri evvel emirde öğretmenlerle Maarif Vekâleti merkez ve taşra teşkilâtındaki memurlar, artan diğer hakiki ve hükmi şahıslar tarafından satın alınabilir.

İlkokul Öğretmenlerinin Yapı Sandığının mevdudu bankaya intikal ettirilerek Sandıkta aidatı bulunanlara, iştirak etmiş oldukları sermaye hissesine tekabül edecek (A) grup hisse senedi verilir.

(B) grup hisse senetleri evveleminde öğretmenlerle Maarif Vekâleti merkez ve taşra teşkilâtındaki memurlara, artan diğer hakiki ve hükmi şahıslara tahsis edilmiştir.

(A) grup hisse senetleri nama, (B) grup hisse senetleri hâmiline muharrerdir.

Hü.

Tahvil çıkarma salâhiyeti

MADDE 7. — Banka, en az % 50 si munhasıran ipotekli ikrazlarda kullanılmak üzere umumî heyetin kararı ile ödenmiş sermayesinin iki misline kadar tahvilli, tahvilsiz uzun vâdeli istikraz akdedilebilir. Ancak, bu salâhiyetin kullanılabilmesi, Amortisman ve Kredi Sandığının muvafık mütalâasına ve Maliye Vekâletinin tenzibine bağlıdır.

Çıkarılacak tahvillerin şekil ve şartları hakkında da aynı vechile muamele olunur.

Bankanın ipotekle temin edilmiş alacakları tahvillerin resülmal ve faizlerinin ödenmesi için rüçhan hakkı sağlıyan bir karşılık teşkil eder.

Kaynakların tahsisi

MADDE 8. — Öğretmenler ile Maarif Vekâleti merkez ve taşra teşkilâtındaki memurların mesken ihtiyacını karşılamak üzere, bankanın ödenmiş sermayesi ile ihtiyat akçeleri yekûnunun âzami % 75 i ve 7 nei maddenin tatbikinden elde edilecek mebalîğ, gayrimenkul ikrazatına tahsis edilebilir.

Ancak, Yapı Sandığında mevduatı bulunan (A) grubu hisse senedi sahiplerinin mesken ihtiyacını karşılamak üzere yapılacak kredi talepleri tercihan is'af edileceği gibi bu hisse senedi sahiplerine yapılacak ikrazatın faizi, İdare Meclisi kararı ile cari faiz haddinin âzami % 2 noksanı ile tesbit edilebilir.

Bankanın tophyaacağı mevduat, her ne şekilde olursa olsun, gayrimenkul alım ve satımına, mesken inşaatına veya gayrimenkul ipotegi mukabili ikrazata hiçbir suretle tahsis edilemez. Bu hükme riayet edilmemesi halinde, Bankalar Kanununun buna mütaallik cezai hükümleri tatbik olunur.

Kârın dağıtımı

MADDE 9. — Bankanın yıllık sâfi kârından :

- A) % 5 i ödenmiş sermayenin tutarına varıncaya kadar âdi ihtiyat akçesine,
- B) % 5 i ilerde vukuu muhtemel zarar karşılığına,
- C) % 5 i fevkalâde ihtiyat akçesine.

Muvakkat E.

Tahvil çıkarma salâhiyeti

MADDE 7. — Hükümetin 7 nei maddesi aynen kabul edilmiştir.

Kaynakların tahsisi

MADDE 8. — Öğretmenler ile Maarif Vekâleti merkez ve taşra teşkilâtındaki memurların mesken ihtiyaçlarını karşılamak üzere, bankanın ödenmiş sermayesi ile ihtiyat akçeleri yekûnunun âzami % 75 i ve 7 nei maddenin tatbikinden elde edilecek mebalîğ, gayrimenkul ikrazatına tahsis edilebilir.

Ancak, Yapı Sandığında aidatı bulunan (A) grubu hisse senedi sahiplerinin mesken ihtiyacını karşılamak üzere yapılacak kredi talepleri tercihan is'af edileceği gibi bu hisse senedi sahiplerine yapılacak ikrazatın faizi, İdare Meclisi kararı ile cari faiz haddinin âzami % 2 noksanı ile tesbit edilebilir.

Bankanın tophyaacağı mevzuat, her ne şekilde olursa olsun, gayrimenkul alım ve satımına, mesken inşaatına veya gayrimenkul ipotegi mukabili ikrazata hiçbir suretle tahsis edilemez. Bu hükme riayet edilmemesi halinde, Bankalar Kanununun buna mütaallik cezai hükümleri tatbik olunur.

Kârın dağıtımı

MADDE 9. — Bankanın yıllık sâfi kârından :

- A) % 5 i ödenmiş sermayenin tutarına varıncaya kadar âdi ihtiyat akçesine,
- B) % 5 i ilerde vukuu muhtemel zarar karşılığına,
- C) % 5 i fevkalâde ihtiyat akçesine.

Hü.

D) % 5 i umumi heyet tarafından tâyin edilecek nispet ve esaslar dairesinde İdare Meclisi âzaları ile banka personeline ayrıldıktan sonra, bakiyesi hisse senetlerinin ödenmiş kıymetleri üzerinden hissedarlara tevzi olunur.

E) Yapı Sandığında en az 500 liralık mevduatı bulunan veya mevduatını esas mukavele-name ile tesbit edilecek müddet zarfında bu miktara çıkartan (A) grubu hisse senedi sahiplerine ayrıca bedelsiz olarak müessis hisse senedi verilir. Bu hisse senedinin miktar ve temettü nispeti esas mukavele-namede tasrih edilir.

İhtiyat akçeleri

MADDE 10. — Âdi ihtiyat akçesi Bankanın ilerde vukuu muhtemel zararlarını karşılamak üzere tefrik olunur. Fevkalâde ihtiyat akçesinin kullanış tarzı esas mukavele-namede gösterilir.

III - İdari hükümler

Bankanın idaresi

MADDE 11. — Bankanın salâhiyetli uzuvları şunlardır :

- A) Umumi Heyet
- B) Murakıpler
- C) İdare Meclisi
- D) İdare Komitesi
- E) Umum Müdürlük

Umumi Heyet

MADDE 12. — Umumi Heyet banka hisse senedi sahiplerinden teşekkül eder, her 10 hisseye sahibolanın veya bu kadar hisseyi temsil edenin Umumi Heyette bir rey-i vardır.

Murakıpler

MADDE 13. — Banka, Umumi Heyet tarafından ikisi (A) grubu hissedarlarından ve birisi

Muvakkat E.

D) % 5 i umumi heyet tarafından tâyin edilecek nispet ve esaslar dairesinde İdare Meclisi âzaları ile Banka personeline ayrıldıktan sonra bakiyesi hisse senetlerinin ödenmiş kıymetleri üzerinden hissedarlarla «E» bendinde yazılı müessis hisse senetleri sahiplerine tevzi olunur.

E) Yapı Sandığında en az 500 liralık mevduatı bulunan veya mevduatını esas mukavele-name ile tesbit edilecek müddet zarfında bu miktara çıkartan (A) grubu hisse senedi sahiplerine ayrıca bedelsiz olarak müessis hisse senedi verilir. Bu hisse senedinin miktar ve temettü nispeti esas mukavele-namede tasrih edilir.

İhtiyat akçeleri

MADDE 10. — Hükümetin 10 neu maddesi aynen kabul edilmiştir.

III - İdari hükümler

Bankanın idaresi

MADDE 11. — Hükümetin 11 nei maddesi aynen kabul edilmiştir.

Umumi Heyet

MADDE 12. — Umumi Heyet banka hisse senedi sahiplerinden teşekkül eder. Şu kadar ki, nama muharrer her on hisseye sahibolanın veya bu kadar hisseyi temsil edenin ve hâmiline muharrer her yirmi hisseye sahibolanın veya bu kadar hisseyi temsil edenin Umumi Heyette bir rey-i vardır.

Murakıpler

MADDE 13. — Banka, Umumi Heyet tarafından ikisi (A) grubu hisedarlarından ve biri-

Hü.

(B) grubu hissedarlarından seçilen üç murakıp tarafından murakabe edilir.

Murakıpler iki yıl için seçilirler. Tekrar seçilmeleri caizdir, murakıpler Umumi Heyete verecekleri senelik faaliyet raporundan ayrı olarak Banka İdare Meclisine de aylık raporlar vermekle vazifelidirler.

İdare Meclisi

MADDE 14. — Bankanın İdare Meclisi Umumi Heyet tarafından üçü (A) grubu hissedarlarından olmak üzere seçilecek beş âzadan terekübeder. Âzalar üç senelik bir devre için seçilirler, tekrar seçilmeleri caizdir.

Âzaların, gerekli meslekî, hukuki, malî, iktisadi ve teknik bilgi ve tecrübe sahibi olmaları ve bu sahalarda yüksek tahsil yapmış bulunmaları şarttır.

Yapı Sandığında mevduatı bulunan (A) grubu hissedarlarından seçilecek iki âza için bu şartlar aranmaz.

İdare komitesi

MADDE 15. — İdare komitesi, Bankalar Kanununda yazılı vazifeleri ifa etmek üzere İdare Meclisi tarafından İdare Meclisine dâhil olanlar arasından seçilen 2 âza ile Umum Müdürden terekübeder.

Umum Müdürlük

MADDE 16. — Bankanın işleri Umum Müdür tarafından tedvir olunur. Bankayı üçüncü şahıslara, idarî ve kazai mercilere karşı Umum Müdür temsil eder.

Umum Müdür İdare Meclisi tarafından tâyin edilir. İdare Meclisi lüzumu halinde kâfi miktarda Umum Müdür muavini de tâyin eder.

Çeşitli hükümler

MADDE 17. — Bankanın esas mukavelenemesi, Ticaret Kanununda yazılı kuruluş muamelelerine ait şartlar aranmaksızın bu kanun hükümleri dairesinde tasdik olunduktan sonra baş-

Muvakkat E.

si (B) grubu hissedarlarından seçilen üç murakıp tarafından murakabe edilir.

Murakıpler iki yıl için seçilirler. Tekrar seçilmeleri caizdir.

İdare Meclisi

MADDE 14. — Bankanın İdare Meclisi Umumi Heyet tarafından üçü (A) grubu hissedarlarından olmak üzere seçilecek 5 âzadan terekübeder. Âzalar 3 senelik bir devre için seçilirler, tekrar seçilmeleri caizdir.

Âzaların, gerekli meslekî, hukuki, malî, iktisadi ve teknik bilgi ve tecrübe sahibi olmaları ve bu sahalarda yüksek tahsil yapmış bulunmaları şarttır.

Yapı Sandığında mevduatı bulunan (A) grubu hissedarlarından seçilecek ikisi için bu şartlar aranmaz.

İdare Komitesi

MADDE 15. — İdare Komitesi, Bankalar Kanununda yazılı vazifeleri ifa etmek üzere İdare Meclisi tarafından İdare Meclisine dâhil olanlar arasından seçilen iki âza ile Umum Müdür veya vekilinden terekübeder.

Umum Müdürlük

MADDE 16. — Bankanın işleri Umum Müdür tarafından tedvir olunur. Bankayı üçüncü şahıslara, idari ve kazai mercilere karşı Umum Müdür temsil eder.

Umum Müdür İdare Meclisi tarafından tâyin edilir. İdare Meclisi lüzumu halinde Umum Müdürün inhası üzerine kâfi miktarda Umum Müdüre muavin de tâyin eder.

IV - Kuruluş hususiyetleri*Çeşitli hükümler*

MADDE 17. — Hükümetin 17 nci maddesi aynen kabul edilmiştir.

Hü.

kaca merasime hacet kalmaksızın doğrudan doğruya ticaret siciline kayıt ve ilân olunur. Katî kuruluş bu ilân tarihinden başlar.

MADDE 18. — Banka ve kuracağı ortaklıkların İdare Meclisine ve murakıplıklarına seçilen âzalardan öğretmen ve memur olanlar hakkında, bu vazifeleri dolayısıyla, Memurin Kanununun 8 nci maddesi ile 3656 sayılı Kanunun 4609 sayılı Kanunla değişik 18 nci maddesinin 1 nci fıkrası tatbik olunmaz. Bu kimselere Bankadaki münzam vazifeleri dolayısıyla verilecek aylık ücret, mezkûr vazifelere muhassas aylık ücretin üçte ikisini tecavüz etmemek şartıyla Umumi Heyet tarafından tesbit edilir.

Banka ve kuracağı ortaklıkların memurları ile İdare Meclisi Reis ve âzaları 3659 ve 5434 sayılı Kanun hükümlerine tâbi değildir.

MADDE 19. — 4357 sayılı Kanunun 12 nci ve 13 ncü maddeleri ile 14 ncü maddenin Yapı Sandığı ile ilgili hükümleri meriyetten kaldırılmıştır.

MUVAKKAT MADDE 1. — İlkokul öğretmenleri Yapı Sandığının bütün âktif ve pasifi, hak ve borçları ile birlikte kesin kuruluşu gününden itibaren Bankaya intikal eder.

Bu intikal muvakkat 2 nci maddede yazılı tasfiye heyeti tarafından Sandığın aktif ve pasifi Bankanın kesin kuruluş tarihindeki durum ve rayiçlerine göre kıymetlendirilmek suretiyle hazırlanacak bir devir bilânçosu üzerinden yapılır.

MUVAKKAT MADDE 2. — Muvakkat 1 nci madde gereğince yapılacak intikal muamelesi tekemmül edinceye kadar İlkokul Öğretmenleri Yapı Sandığı «Hali tasfiyede İlkokul Öğretmenleri Yapı Sandığı» adı altında mevcudiyetini muhafaza ve Sandık İdare Heyeti de «Tasfiye Heyeti» sıfatıyla tasfiye muamelâtını icra eder.

MUVAKKAT MADDE 3. — Yapı Sandığının son Umumi Heyeti ilk tesis heyeti umumiyesi olarak banka esas mukavelenamesini ihzar ve ilk İdare Meclisi ile ilk Murakıpları seçer.

İlk İdare Meclisi ve ilk Murakıpları vazifeleri bir yıl müddetle devam eder.

Muvakkat E.

MADDE 18. — Hükümetin 18 nci maddesi aynen kabul edilmiştir.

MADDE 19. — Hükümetin 19 ncü maddesi aynen kabul edilmiştir.

MUVAKKAT MADDE 1. — Hükümetin muvakkat 1 nci maddesi aynen kabul edilmiştir.

MUVAKKAT MADDE 2. — Hükümetin muvakkat 2 nci maddesi aynen kabul edilmiştir.

MUVAKKAT MADDE 3. — Hükümetin muvakkat 3 ncü maddesi aynen kabul edilmiştir.

Hü.

Muvakkat E.

MADDE 20. — Bu kanun neşri tarihinde meriyete girer.

MADDE 21. — Bu kanun hükümlerini icraya İcra Vekilleri Heyeti memurdur.

30 . V . 1956

Başvekil	Devlet Vekili
<i>A. Menderes</i>	<i>M. C. Bengü</i>
Devlet Vekili ve	
Millî M. V. V.	Devlet Vekili
<i>Ş. Ergin</i>	<i>E. Kalafat</i>
Devlet Vekili	Adliye Vekili
<i>C. Yardımcı</i>	<i>H. A. Göktürk</i>
Millî Müdafaa Vekili	Dahiliye Vekili
	<i>E. Menderes</i>
Hariciye Vekili	Maliye Vekili
<i>F. Köprülü</i>	<i>N. Ökmen</i>
Maarif Vekili	Nafia Vekili
<i>A. Özel</i>	<i>M. Çavuşoğlu</i>
İkt. ve Ticaret Vekili	Sıh. ve İç. Mua. Vekili
<i>Z. Mandalıncı</i>	<i>N. Körez</i>
Güm. ve İnh. Vekili	Ziraat Vekili
<i>H. Hüsmen</i>	<i>E. Budakoğlu</i>
Münakalât Vekili	Çalışma Vekili
<i>A. Demirer</i>	<i>Mümtaz Tarhan</i>
İşletmeler Vekili	
<i>S. Ağaoğlu</i>	

MUVAKKAT MADDE 4. — İlkokul Öğretmenleri Yapı Sandığı adına tescil edilmiş olan aynı hakların Türkiye Öğretmenler Bankası Türk Anonim Ortaklığı adına devir ve tescili muamelelerinden dolayı bir defaya mahsus olmak üzere hiçbir vergi, resim ve hare alınmaz.

MADDE 20. — Hükümetin 20 nci maddesi aynen kabul edilmiştir.

MADDE 21. — Hükümetin 21 nci maddesi aynen kabul edilmiştir.

